

Наръчник за управление на Програма „Образование“	Приложение 3.7.2.		Глава 3
	Таблица за отразяване на възражения и предложения по проекта на Насоки за кандидатстване		
	Вариант 2, версия 1	Одобрено от: Ръководителя на УО	януари 2025 г.

ТАБЛИЦА
за отразяване на възражения и предложения по проекта на Насоки за кандидатстване по процедура
BG05SFPR001-2.003 „Подкрепа за ученици с таланти“

№	Физическо/Юридическо лице подало коментара	Коментари	Приема/ Не приема Мотиви	Къде е отразен коментарът в НК ¹ (стр., раздел, точка, приложение №)
1	Народно читалище „Иван Вазов - 2014“, гр. София (постъпил с писмо № 94-283/11.08.2025 г.)	1. Къде точно може да участва едно читалище - община или район? В Указанията пише, че читалищата могат да са партньори, ако са вписани в регистъра и имат адрес на територията на общината, в която ще се изпълнява проектът. Не е напълно ясно обаче дали това изискване важи само на ниво община (София, Пловдив, Варна) или и на ниво район. Ако правилото се тълкува и на районно ниво, това ще означава, че едно читалище няма да може да партнира по проект в съседен район - дори когато има опит, ресурси и желание да допринесе. Така ще се загуби възможността за добри междурайонни екипи, които често се раждат от	1. Приема се за сведение. Съгласно т. 12.1 „Критерии за допустимост на партньорите“ от Условията за кандидатстване: „Читалищата – партньори следва да са вписани в Регистъра на народните читалища и на читалищните сдружения по чл. 10 от Закона за народните читалища и да имат <u>седалище и адрес на управление на територията на общината, където ще се изпълнява проектното предложение.</u> “ Видно от цитирания текст изискването по отношение на читалищата, е седалището им да е на	Неприложимо

¹ Попълва се само, когато УО е приел коментара.

№	Физическо/Юридическо лице подало коментара	Коментари	Приема/ Не приема Мотиви	Къде е отразен коментарът в НК ¹ (стр., раздел, точка, приложение №)
		вече съществуващо сътрудничество. Предлагаме: В Указанията да се запише ясно, че ограничението е на ниво община, а не на район. Ако целта е да се прилага и на районно ниво, то това правило според нас трябва да бъде преразгледано, за да позволи партньорства между читалища от различни райони в рамките на една община. Това би дало повече свобода за създаване на силни и смислени екипи. 2. Защо читалищата да не могат да водят проект? Читалищата са естествени центрове за работа с таланти деца и младежи - имаме зали, сцени, преподаватели, доброволци и дългогодишен опит. Ограничаването ни само до ролята на партньори не позволява да развием докрай идеите си и да поемем инициатива. Предлагаме: Да има отделен компонент или покана, насочена специално към читалища и библиотеки като самостоятелни кандидати, с по-леки административни изисквания и проекти в по-малък мащаб.	територията на общината, където ще се изпълнява проекта. Това изискване се прилага еднакво както при проекти с кандидат община, така и при такива с кандидат – районна администрация към Столична община, община Пловдив и община Варна. В този смисъл читалище от даден район например на Столична община, е допустим партньор по проектно предложение на друг район на Столична община. 2. Приема се за сведение. Проектът на Насоки за кандидатстване по процедурата е разработен в съответствие с Методологията и критериите за подбор на операция „Подкрепа за ученици с таланти“, обсъдени и одобрени на Петото заседание на Комитета за наблюдение на Програма „Образование“ (КН на ПО) на 29.04.2025 г. Същевременно съгласно чл. 197 от Закона за предучилищното и училищното образование всяка община приема общинска стратегия за личностно развитие на децата и учениците за период от 2 години, за изпълнението на която всяка година се приема годишен план. Предвид спецификата и целите на процедурата и с оглед присъщата на общините роля в организацията на образователната система на местно ниво, допустими кандидати по процедурата са всички общини на територията на страната и районните администрации към Столична община, община Пловдив и община Варна.	Неприложимо

№	Физическо/Юридическо лице подало коментара	Коментари	Приема/ Не приема Мотиви	Къде е отразен коментарът в НК ¹ (стр., раздел, точка, приложение №)
		3. Административната тежест и допустими разходи В момента се предвиждат изисквания за отчитане и координация, които са по силите на големи общини, но за по-малки организации като читалищата това е сериозно предизвикателство. Предлагаме: В Указанията ясно да се запише, че партньорите могат да включват разходи за своята работа - възнаграждения, счетоводство, логистика. Така ще се гарантира, че партньорството е реално, а не само „по документи“.	Определянето на читалищата като допустими партньори не ограничава правото им на равнопоставено участие в изпълнението на проекти по процедурата, тъй като те могат да участват съвместно с кандидата в подготовката и/или техническото изпълнение на проекта или на предварително заявени във формуляра за кандидатстване дейности от проекта и разходват средства от безвъзмездната финансова помощ по смисъла на допълнителните разпоредби на ПМС № 23/ 13.02.2023 г. 3. Приема се за сведение. Всички изисквания включени в Насоките за кандидатстване произтичат от приложимото европейско и национално законодателство в сферата на управлението на Европейските фондове при споделено управление за периода 2021-2027 г. Обръщаме внимание, че съгласно допълнителните разпоредби на ПМС № 23/ 13.02.2023 г. партньорите могат да участват съвместно с кандидата в подготовката и/или техническото изпълнение на проекта или на предварително заявени във формуляра за кандидатстване дейности от проекта и разходват средства от безвъзмездната финансова помощ. В тази връзка съгласно т. 12.1. „Критерии за допустимост на партньорите“ от Условието за кандидатстване кандидатът и всички партньори следва да подпишат и представят една обща Декларация за партньорство,	Неприложимо

№	Физическо/Юридическо лице подало коментара	Коментари	Приема/ Не приема Мотиви	Къде е отразен коментарът в НК ¹ (стр., раздел, точка, приложение №)
		4. Значение на „иновативност“? Добре е да се насърчават новите идеи, но в момента няма яснота какво точно ще се оценява като „иновативно“. Това крие риск да се подценят устойчиви и доказали се във времето практики, които работят и дават резултат. Предлагаме: Да се даде ясна дефиниция и критерии за оценка на иновативността, като се	попълнена по образец (Приложение II към Условието за кандидатстване) към проектното предложение, в която представят в табличен вид разпределението на дейностите и разходите между кандидата и партньорите, включително разпределението на другите преки и непреки разходи за изпълнението на проекта, които се определят чрез единна ставка в размер на 40% от разходите за персонал за изпълнение на Дейност 1. Съгласно т. 14.2. „Допустими разходи“ от Условието за кандидатстване в рамките на другите преки и непреки разходи за изпълнение на проекта се включват, разходите за организация и управление на проекта, за осъществяване на мониторинг на резултатите от дейностите по проекта и установяване удовлетвореността участниците от участието им в дейности по проекта, за видимост, прозрачност и комуникация, както и всички други присъщи преки и непреки разходи, различни от преките разходи за персонал и разходите за надбавки за стипендии на целевата група. 4. Приема се за сведение. Насоките за кандидатстване, както и Методологията и критериите за оценка на проектни предложения по процедурата (Приложение IX към Условието за кандидатстване) не съдържат критерий за оценка, свързан с иновативност. Вероятно се касае за техническа грешка, тъй като	Неприложимо

№	Физическо/Юридическо лице подало коментара	Коментари	Приема/ Не приема Мотиви	Къде е отразен коментарът в НК ¹ (стр., раздел, точка, приложение №)
		вземе предвид и дългосрочният ефект от дейностите - например ангажираност на местната общност, доброволчество, връзка с училища. Вярваме, че Програма „Талантите на България“ има потенциал да постигне много, но за да бъде наистина ефективна, трябва да осигури по-широк достъп и равнопоставено участие на културните институции, включително читалищата. Ние сме готови да допринасяме с опит, идеи и ентузиазъм - стига да ни бъде дадена тази възможност.	становището реферира към Програма „Талантите на България“, а обект на настоящото обществено обсъждане е процедура BG05SFPR001-2.003 „Подкрепа за ученици с таланти“ на Програма „Образование“ 2021-2027 г.	
2	Столична община - район „Красно село“ (постъпил с писмо по ел. поща от 11.08.2025 г.)	Район "Красно село" - СО няма възражения и предложения по проекта на Насоки за кандидатстване по процедура чрез подбор „Подкрепа за ученици с таланти“ по Приоритет 2 „Модернизация и качество на образованието,“ по Програма „Образование“ 2021-2027(ПО).	Приема се за сведение.	Неприложимо
3	Министерство на финансите (постъпил с писмо № 12-00-650/13.08.2025 г.) 13.08.2025 г.	Във връзка с изпратените ни за съгласуване по чл. 26, ал. 3 от Закона за управление на средствата от Европейските фондове при споделено управление (ЗУСЕФСУ) и чл. 7 от Наредба № 4 от 22.07.2016 г. (ДВ, бр. 59/2016 г., изм. и доп., ДВ, бр. 39/2023 г.) проект на Насоки за кандидатстване по процедура BG05SFPR001-2.003 „Подкрепа за ученици с таланти“, изразяваме следното: Съгласно информацията в Условието за кандидатстване (УК), процедурата е разработена с два режима на подпомагане – режим „непомощ“, извън обхвата на чл. 107, пар. 1 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС) и режим „минимална помощ“ при условията на Регламент (ЕС) 2023/2831 на Комисията от 13 декември 2023 година относно прилагането на членове 107 и 108 от ДФЕС към помощта de minimis (Регламент (ЕС) 2023/2831).	Приема се за сведение.	Неприложимо

№	Физическо/Юридическо лице подало коментара	Коментари	Приема/ Не приема Мотиви	Къде е отразен коментарът в НК ¹ (стр., раздел, точка, приложение №)
		Допустимите кандидати и партньори са общини, като за Столична община, община Пловдив и община Варна са допустими районните администрации към тях. Допустими партньори също са юридически лица с нестопанска цел (ЮЛНЦ) за осъществяване на дейност в обществена полза в сферата на образованието/изкуствата/културата/спорта и/или работата с уязвими групи; държавни, общински и частни културни организации; читалища; обществени библиотеки, които са самостоятелни юридически лица; спортни клубове. Режим „непомощ“ е аргументиран в УК по отношение на общините, държавните и общински културни организации, обществените библиотеки и читалищата и допустимите за тях дейности по процедурата. Посочено е, че общините като публично-правни субекти действат „в качеството си на публични органи“ в съответствие с т. 17 от Известие на Комисията относно понятието за държавна помощ, посочено в член 107, параграф 1 от Договора за функционирането на Европейския съюз (Известието), както и че по реда на чл. 256 от Закона за предучилищното и училищното образование осигуряват и контролират условията и организацията на цялостния образователен процес на своята територия. Държавните и общински културни организации, обществените библиотеки и читалищата е отбелязано, че могат да прилагат режим „непомощ“ за дейности в областта на културата или за опазване на културното наследство, които съгласно т. 34 от Известието са достъпни за обществеността безвъзмездно и преследват чисто социална и културна цел и може да се считат за		

№	Физическо/Юридическо лице подало коментара	Коментари	Приема/ Не приема Мотиви	Къде е отразен коментарът в НК ¹ (стр., раздел, точка, приложение №)
		неикономически. Процедурата предвижда участието на външни за кандидатите/партньорите експерти образователни дейности, като за тях ще се изплащат разходи за персонал. Посочено е, че същите са физически лица, не са стопански субекти и не попадат в обхвата на определението за „предприятие“ по т. 7 от Известието. Също така, когато с външните експерти са сключени договори, разходите ще се предоставят в режим „непомощ“ за всички допустими кандидати/партньори, т.к. те ще ги трансферират към съответното физическо лице. Относно партньорите по процедурата ЮЛНЦ/читалища (извън дейностите по т. 34 от Известието)/частни културни организации и спортни клубове в УК е посочено, че същите се считат за „предприятия“, предвид че дейностите по организиране и провеждане на тренировъчни лагери, академии, майсторски класове, работилници, кръжоци, школи и др. по поддейност 1.1 имат икономически характер. Съгласно УК, когато те прилагат открити, прозрачни и публични процедури за избор на изпълнители по смисъла на т. 89 - 96 от Известието, то разходите за тях по процедурата ще се считат за „непомощ“. Когато партньорите упражняват и икономически дейности, се изисква финансово-счетоводно отделяне на двата вида дейности (икономически и неикономически). Във връзка с изложеното не възразяваме срещу възприетия подход, като обръщаме внимание, че УО следва да прилага подходящи контролни механизми, с които да гарантира, че финансираните в режим „непомощ“ дейности са неикономически, възлаганите на външни		

№	Физическо/Юридическо лице подало коментара	Коментари	Приема/ Не приема Мотиви	Къде е отразен коментарът в НК ¹ (стр., раздел, точка, приложение №)
		изпълнители икономически дейности са по пазарни цени и условията на т. 89 - 96 от Известието и цялото финансиране е пренесено върху трети лица, така че да не води до икономическо предимство за кандидатите/партньорите. Режим на минимална помощ по процедурата е предвидено да се прилага по отношение на ЮЛНЦ/читалищата/частните културни организации и спортните клубове, когато за реализирането на дейностите не са планирани/прилагани тръжни процедури, отговарящи на условията на т. 89 - 96 от Известието на Комисията. По отношение на схемата за минимална помощ, считаме че в приложените документи са включени необходимите условия и изисквания на Регламент (ЕС) 2023/2831. Обръщаме внимание, че наличието в документите по процедурата на всички условия на Регламент (ЕС) № 2023/2831 е необходимо, но не и достатъчно условие за да се гарантира тяхното спазване. Администраторът на помощ следва да прилага подходящи контролни механизми, чрез които да гарантира изпълнението на всички условия на Регламент (ЕС) 2023/2831.		
4	Министерство на образованието и науката (постъпил с писмо № 0701-171/13.08.2025 г.)	Във връзка с Писмо с изх. № 02-178/05.08.2025 г. относно съгласуване на проект на Насоки за кандидатстване по процедура чрез подбор на проектни предложения BG05SFPR001-2.003 „Подкрепа за ученици с таланти“ на Програма „Образование“ 2021-2027 г., съгласно чл. 14, ал. 1 от Наредба № 4/2016 г. за определяне на реда за съгласуване на проектите на документи по чл. 26, ал. 1 (Условия за кандидатстване и Условия за		

№	Физическо/Юридическо лице подало коментара	Коментари	Приема/ Не приема Мотиви	Къде е отразен коментарът в НК ¹ (стр., раздел, точка, приложение №)
		изпълнение) от Закона за управление на средствата от Европейските фондове при споделено управление, Министерството на образованието и науката съгласува по компетентност избора на режим на държавни помощи по процедура BG05SFPR001-2.003 „Подкрепа за ученици с таланти“, като съответстващ с целите на политиката в сектор образование със следното предложение: В Условието за кандидатстване по процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ чрез подбор на проектни предложения BG05SFPR001-2.003 „Подкрепа за ученици с таланти“ предлагаме да се включи изискване, че по поддейност 1.2. не следва да се предоставят „еднократни стипендии и материални поощрения на отличени деца и ученици“, участвали на национален кръг на конкурс, олимпиада, състезание, включени в Програмата на мерките за закрила на деца с изявени дарби и Графика за ученическите олимпиади и национални състезания. По този начин ще се осъществи демаркация с мерките, финансирани по проект „Успех за теб“ с конкретен бенефициент Министерство на образованието и науката и с Наредба за условията и реда за осъществяване на закрила на деца с изявени дарби.	Приема се частично. Текстът в Условието за кандидатстване, касаещ еднократния характер на отпусканата стипендия на годишна база е допълнен както следва: <i>„Еднократни стипендии не се предоставят на деца или ученици, получили стипендии за стимулиране на деца с изявени дарби съгласно чл. 10 и чл. 16 от Наредбата за условията и реда за осъществяване на закрила на деца с изявени дарби, Програмата на мерките за закрила на деца с изявени дарби от държавни, общински и частни училища по чл. 11 от същата наредба и Графика за ученическите олимпиади и национални състезания за текущата календарна година.“</i> По отношение на материалните поощрения по поддейност 1.2, същите са допустими и за деца и ученици, получили стипендии за стимулиране на деца с изявени дарби съгласно чл. 10 и чл. 16 от Наредбата за условията и реда за осъществяване на закрила на деца с изявени дарби по Програмата на мерките за закрила на деца с изявени дарби от държавни, общински и частни училища по чл. 11 от същата	Нанесени са съответни редакции в раздел 13. „Дейности, допустими за финансиране“ на УК, стр. 19.

№	Физическо/Юридическо лице подало коментара	Коментари	Приема/ Не приема Мотиви	Къде е отразен коментарът в НК ¹ (стр., раздел, точка, приложение №)
		участници, ангажиран персонал, бюджет и т.н., планирани по месеци и години за целия период на изпълнение на проекта (който е до 36 месеца), създава практически затруднения. Те са обусловени от неясния времеви период, в който ще стартират дейностите по проектите, подлежащи преди това на оценка и договаряне, естествената динамика в работата с деца, учебните графици, както и възникването на непланирани външни фактори. Подобна прогноза, макар и имаща добавена стойност за планирането на дейностите, трудно би могла да е напълно актуална за целия период на изпълнението на проектите. С оглед на това, както и за намаляването на административната тежест при кандидатстването, предлагаме съобразено и с максималната стойност на проектите, да се оптимизира и съществено намали обема на изискваната информация в Приложението на индикативния график. След сключването на договорите за безвъзмездна финансова помощ, само от успешните кандидати би било резонно да се изисква по-детайлна информация за планираните от тяхна страна събития;	предложения “Подкрепа за ученици с таланти”, одобрена на Петото заседание на КН на ПО на 29.04.2025 г. Индикативният календар на събитията се оценява на етапа на административно съответствие – критерий 11 и на етапа на техническа и финансова оценка – критерий 1.2 с цел анализ на качеството на проектното предложение и преценка на проектната готовност на кандидата. Обръщаме внимание, че съдържателните компоненти на документа съгласно Приложение III от Условието за кандидатстване като брой участници, ангажиран персонал, период на провеждане, са индикативни и служат за обосноваване на планирания бюджет в Помощната таблица и секция 7 от Формуляра за кандидатстване. В тази връзка от кандидата се изисква да прогнозира в систематизиран вид параметрите на включените в календара подготвителни и същински събития въз основа на установените потребности на целевите групи съгласно секция I. Анализ на идентифицираните целеви групи на документа. С оглед намаляването на административната тежест обемът на изискваната информация е прецизиран, без това да противоречи на Методологията и критерии за оценка на проектни предложения по процедура чрез подбор на проектни предложения “Подкрепа за ученици с таланти”.	нанесени редакционни корекции относно индикативния характер на данните и стойностите, които се попълват в секция II на документа; - С цел намаляване на административната тежест е премахната колона „Индикативна стойност в лв.“ от образца.

№	Физическо/Юридическо лице подало коментара	Коментари	Приема/ Не приема Мотиви	Къде е отразен коментарът в НК ¹ (стр., раздел, точка, приложение №)
		3. Част от общините ни информират, че понастоящем реализират проекти по процедура „Утвърждаване на интеркултурното образование, чрез култура, наука и спорт“, по които някои от дейностите и целевите групи са идентични с тези по настоящата процедура. В тази връзка, ще е удачно в Условието за кандидатстване да се включат текстове за разясняването на демаркацията и недопускането на двойно финансиране между двете процедури. II. Конкретни коментари и предложения по проекта на Условието за кандидатстване: 1.т.13. „Дейности, допустими за финансиране“: Общини предлагат включването на допълнителни модули/ теми/ форми на подкрепа към допустимите поддейности, както следва: 1.1. Към поддейност 1.1 „Подготовка на деца и ученици в областта на изкуствата, културата, спорта, STEM и чуждите езици чрез форми като обучителни и тренировъчни лагери, академии, майсторски класове, работилници, кръжоци, школи и др.“: о иновативни ателиета и клубове с междупредметна насоченост: STEM+арт лаборатории (STEAM) – интердисциплинарни	3. Приема се. 4. Приема се за сведение. В описанието на поддейностите в т. 13 Дейности, допустими за финансиране на Условието за кандидатстване са посочени примерни форми за подготовка и за събития за насърчаване на талантите в областта на изкуствата, културата, спорта, STEM и чуждите езици. Изчерпателно изброяване на всички съществуващи организационни форми на подобни мероприятия е нецелесъобразно, поради което в УК е предоставена възможност определянето на най-подходящите формати на мероприятия съобразно идентифицираните нужди да е по	В т.6. Цели на предоставяната безвъзмездна финансова помощ по процедурата и очаквани резултати, стр. 5 и т. 13. Дейности, допустими за финансиране, стр.20 и стр. 22 от Условието за кандидатстване са нанесени съответни редакции за демаркация и недопускане на двойно финансиране с проекти по процедура „Утвърждаване на интеркултурното образование, чрез култура, наука и спорт“. Неприложимо.

№	Физическо/Юридическо лице подало коментара	Коментари	Приема/ Не приема Мотиви	Къде е отразен коментарът в НК ¹ (стр., раздел, точка, приложение №)
		уъркшопи по роботика, инженерство и музика. Същите насърчават креативността и дигиталната грамотност; о менторски програми за индивидуална подкрепа: Подбор на успешни младежи и местни професионалисти (в областта на културата, изкуствата, STEM) за работа с деца/ ученици по метод „ученик-наставник“. Подходящи за ученици с високи постижения, които се нуждаят от персонализирана подкрепа; о подготвителни лагери с интердисциплинарна насоченост: „Лятна STEM академия“, „Езиков и културен лагер“, „Математическо приключение с театър“ и др. 1.2. Към поддейност 1.2. „Организиране и осигуряване участието на деца и ученици в събития за насърчаване на талантите на местно ниво като олимпиади, конкурси, състезания, включително състезания по професии, турнири, хакатони, STEM/научни и творчески фестивали/форуми, пленери, викторини, кръжоци, фестивали, работилници и др. и предоставяне на стипендии и материални поощрения за отличилите се деца/ученици, постигнали най-високи резултати“: о местни фестивали/хакатони с общностна насоченост: „Ден на таланта“, „Наука за всички“, „Таланти в действие“ – събития, съчетаващи представяне на умения, демонстрации и състезания с участие на родители и местната общност. Създават устойчив модел за развитие на таланти с участие на общността и осигуряват връзка между формалното и неформалното образование; о състезания по зелено и социално	преценка на кандидата. Обръщаме внимание, че при определянето на конкретните модули/теми/форми на събития и техните формулировки или наименования е задължително кандидатите да се придържат към тематичните области, които са допустими съгласно УК, а именно: областта на изкуствата, културата, спорта, STEM и чуждите езици, както и изискването събитията да са насочени към насърчаване на талантите на местно ниво.	

№	Физическо/Юридическо лице подало коментара	Коментари	Приема/ Не приема Мотиви	Къде е отразен коментарът в НК ¹ (стр., раздел, точка, приложение №)
		предприемачество и устойчиво развитие: Екологични иновации, граждански активизъм, училищни подобрения чрез ИТ решения. Подходящи са за ученици от прогимназиален и гимназиален етап. Развиват критическо мислене, решаване на проблеми и ангажираност с обществени каузи; о „Награди за принос към общността“: Отличия за ученици, приложили таланта си с обществена полза – например изработване на визуална идентичност за училище, участие в благотворителни STEM проекти и др. Създават и мотивират устойчиво ангажиране в образователната и културната среда. Като се надяваме предложенията ни да бъдат отразени във финалния вариант на Условиата за кандидатстване,		